Ч. 185 Неділя 18 (30) серпня 1896. Рік VI

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. каг. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улица Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в бюрі дневників Людвика Пльона і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Революция в Константинополи.

Смерть не всім однакова. Одні гинуть поволеньки і незначно, спокійно і тихо нидіють і нидіють аж наконець не стає їм вже зовсім сил, зітхнуть впослідне і замкнуть очи на віки. Других постигає катастрофа і ті гинуть в одній хвили. Ще инші, колись орґанізми сильної будови, борють ся тяжко зі смертию, не дають ся, конають довго і страшно; то ніби житє в них знову вертає, то знову сваха-костомаха змагає їх а они в страшних судорогах борють ся з нею, доки она таки зовсім їх не переможе і не підкосить косою, котрій ніяка сила оперти ся не може. Так кінчать поодинокі люди, так кінчать держави і народи.

Такий страшний образ боротьби з смертию представляє нам нинї турецка держава, котрої важкі судороги несуть ся далеко по Европі і страхом наповняють всї народи і держави. То, що діє ся нинї в Константинополи, єсть лиш одним з тих многих проявів, які характеризують розклад турецкої держави і заповідають недалекий єї конець.

Почало ся в Ґалатї дня 26 с. м. в само полудне. Ґалата єсть европейским передмістєм Константинополя. Там жиють переважно християни і Европейці. Тут суть найбільші доми торговельні, комори митові, аґентури корабельні, австрийска почта і отоманьский банк, консуляти: німецкий, французский і анґлійский та анґлійска почта. Около пів до другої години того дня напала гурма Вірмен на банк отоманьский і убивши портиєра та кількох жандармів, взяла будинок та стала звідтам крізь вікна і з даху стріляти на полицию. Рівночасно нeслись вистріли і з сусїдних домів вірменьских. А треба знати, що в Константинополи жиє дуже богато Вірмен, котрі тут мають не лиш свої склепи та банки і приватні доми, але й займають навіть досить високі становища яко урядники турецкі. Тут мають они також свого патріарха. Порта усунула давного патріарха Ізміряна, а на єго місце поставила заступника, котрий показав ся не лиш дуже уступчивим супротив Порти, але навіть аж до підлоти покірним. Коли-ж ще турецке правительство зробило членів вірменьскої ради релїґійної одвічальними за попередні розрухи, обурило то Вірмен до крайности і они здаєсь постановили пригадати державам европейским, що треба би не лиш Кретийців, але й їх взяти в опіку та викликали ворохобню.

Ще не могла полиция дати собі ради з ворохобниками в Ґалатї, як вже около третої години вибухло, в турецкій части Константинополя, в Тофане, де жиють самі Турки. Тут почали збігати ся Турки великими масами, а відтак пустились до Ґалати і стали тут убивати Вірмен і рабувати доми вірменьскі.

Очевидці кажуть, що підчас сих перших розрухів полиция і войско турецке стояли досить на боцї і дивили ся на все рівнодушно, а то ніби длятого, що без позволеня консулів не хотїли нападати на доми Вірмен. В цїлім місті позамикано зараз склепи. Вечером якось трохи успокоїло ся і лиш на улицях в Ґалатї була бійка. Турки розійшли ся по каварнях і сиділи там приготовлені до дальшої бійки і чекаючи що дальше буде. Палату султана і Порту обступило войско а амбасадори уставили для безпечности моряків коло своїх палат. Ніч минула досить спокійно, але на другий день досьвіта прийшло знов до бійки і розрухи розширили ся по цїлім місті. По короткій борбі удало ся турецкому войску відобрати Вірменам банк отоманьский. Вірмени стали втїкати, одні до Пери другі на анґлійскі кораблї. Тогди напали на них Турки і богато з них поубивали. Під проводом софтів (турецких студентів) кинула ся товпа магометан на вірменьскі доми і склепи та стала їх рабувати. Полиция і войско дивили ся на то рівнодушно і не перешкаджали убивати Вірмен. В однім місци втїкаючий Вірменин кинув бомбу, котра убила турецких офіцирів і вояків. Кажуть в двох днях убито і вирізано 2000 Вірмен. Чи так, то покаже ся аж пізнїйше. Дивна річ, що по всїй Европі розійшла ся чутка, що сї розрухи викликали якісь посторонні аґенти провокацийні. Одні кажуть, що то були Курди перебрані за Вірмен, другі, що то були Арнаути. З другої же сторони доказують, що Вірмени лагодили ся вже від давна до тої ворохобнї. Вже від кількох днів мала ходити в Константинополи чутка, що Вірмени в спілцї з Молодо-Турками лагодять революцию, але ніхто не хотїв тому вірити. В сам же день розрухів дістали всї амбасадори письмо від вірменьского комітету, в котрім сказано було, що теперішні відносини не дадуть ся вже удержати і мусять настати грізні події.

О скілько тепер можна предвидїти, то послїдна революция позістане без успіху, бо держави европейскі суть за удержанем мира.

Перегляд полїтичний.

Пара царска виїзджає нинї з Відня. Вчера відбуло ся кілька конференций полїтичних.

---

58)

Дїти капітана Ґранта.

Фантастично-наукова подорож Юлїя Верна.

(Дальше).

Мек-Небс заходив ся коло раненого дуже зручно, але не знав чи рана була небезпечна; плила з неї струя крови, а блїдіст і ослабленє раненого вказували, що єго стан був грізний. Обмивши рану зимною водою, майор положив на неї кусник губки, прикрив то тороками і обвязав, в наслїдок чого здержав уплив крови. Недужого положено на противнім боцї, з піднесеною головою і грудьми, а леді Єлена подала єму трохи води напити ся.

По чверть години порушив ся хорий, отворив очи і вишептав кілька слів без звязи, з котрих майор похопив лише:

— Мильорде.... лист.... Бін Джуіс.

Майор повторив ті слова, глядячи на своїх товаришів. Що Мільреді хотїв сказати? Бін Джуіс напав єго, але чому. Певне длятого, щоби задержати єго і не допустити до *Дункана*. Той лист....

Ґленарван перешукав кишені недужого, але не найшов листу писаного до Томи Остена.

Ніч провели подорожні дуже неспокійно. Бояли ся що хвилї, щоби недужий не умер. Сильна горячка нищила єго; леді Єлена і Мария Ґрант, як дві сестри милосердия не відступали єго нї на хвилю. Може нїколи коло недужого не ходжено лїпше.

Коли настав день, дощ перестав падати, але небо вкривали ще густі хмари. Земля була покрита відломками галузя, розмокла глина усувала ся з під ніг, доступ до воза був чим раз труднїйший, але за те не міг віз вже глубше грязти.

Скоро лише розвиднїло ся вийшли Джон Менґлїс, Паґанель і Ґленарван на розвіди довкола табору; пішли насамперед дорогою, на котрій видко ще було сьвіжі слїди крови, але нігде не добачили нїчого, що зраджувало би присутність злочинців. Дійшли аж до місця, де довершено нападу; там лежали на земли два трупи, в однім з них розпізнано коваля з Блек-Поен. Страшний був вид єго лиця зміненого смертию.

Ґленарван не хотїв вже дальше посувати ся. Обережність велїла єму не віддалювати ся надто від своїх. Отже повернув до воза роздумуючи дорогою о труднім положеню, в якім всї находили ся.

— Нема що й гадати о тім — сказав — щоби висилати другого післанця до Мельбурна.

— А однако конче треба, мильорде — сказав Джон Менґлїс. — Я сам попробую перейти там, де не удало ся мому морякови.

— Нї, капітане, то не може бути, а навіть не маємо коня, щоби ви могли переїхати тих двіста миль.

І справдї кінь Мільреді'ого, одинокий який лишив ся, не вернув по пригодї свого їздця. Чи злочинцї убили єго, чи може заблукав ся в лїсї? А може самі збуї задержали єго для себе?

— Нехай діє ся дальше, що хоче — говорив Ґленарван — вже більше не розлучимо ся. Ждім вісім, а навіть і пятнайцять днів, доки води Снови не опадуть, тодї поволи дійдемо до заливу Твофольд, а звідтам вже певнїйшою дорогою вишлемо до *Дункана* порученє, аби плив до нас.

Ґленарван дуже добре робив, що не дозволив пускати ся в дорогу одному чоловікови та що постановив ждати над рікою Твофольд. Лише трийцять пять миль дїлило їх від Делеґат, першого граничного міста Нового Уельса і коли там дістануть ся будуть могли найти средства до дальшої подорожи, а з заливу Твофольд зателеґрафують до Мельбурн до Томи Остена.

Всї ті средства були дуже розумні, але не жаль надто спізнені. Коли би Ґленарван не був висилав Мільреді'ого на дорогу до Лекнов, кілько нещасть були би подорожні оминули!

Повернувши до табору застав льорд своїх товаришів веселїйших, здавало ся, що набрали нової надії

— Лїпше, лїпше! — кричав Роберт вибігаючи на стрічу льорда Ґленарвана.

— Мільреді'ому лїпше?

Ґр. Ґолуховский був у кн. Лабанова і конферував з ним досить довго. Відтак зійшли ся оба знову у російского амбасадора ґр. Капнїста, де прийшов також і австрийский амбасадор в Петербурзї кн. Лїхтенштайн. По тій конференциї були ґр. Ґолуховский і кн. Лабанов у нїмецкого амбасадора. Є. Вел. Цїсар зробив візиту кн. Лабанову і перебув у него 20 мінут, а відтак зробив візиту цареви, у котрого перебув довший час. Цар надїлив Архікн. Оттона і маршалка двору кн. Лїхтенштайна ордерами сьв. Андрея, ґраф Ґолуховский дістав ордер Александра Невского з брилянтами ґр. Баденї і мін. Каляй ордер білого орла. Єго Вел. Цїсар дарував кн. Лабанову дорогоцїнну вазу, а многих достойників російских надїлив ордерами.

Новинки.

Львів дня 29 серпня 1896.

— **Іменованя.** Є. Вел. Цїсар іменував звичайного професора школи ветеринариї у Львові дра Ів. Пруса, звичайним професором патольоґії на видїлї медичнім при унїверситетї львівскім. — П. Мінїстер торговлї іменував касиера каси дирекциї почт у Львові Ант. Риботицкого головним касиером тоі-ж каси, дальше старшими управителями почтовими: комісаря Мар. Білиньского для Тернополя і управителїв: Ант. Гофмана для Стрия, Макс. Ясиньского для Нового Санча, Гавр. Ґлясса для Бялої; вкінци старшими контрольорами почтовими контрольорів; Корн. Дидушиньского для Львова, Кел. Яворского і Володисл. Третера для Кракова, Альб. Чеховича і Тад. Каменобродского для Львова.

— **Перенесеня.** П. Мінїстер внутрішних справ перенїс ц. к. старостів: Ем. Шута з Бучача до Яворова, дра Чесл. Невядомского з Яворова до Бучача, Ферд. Павликовского з Коросна до Сянока та призначив новоіменованих старостів: ґр. Едв. Старженьского до Подґуржа, Богум. Шелиґовского до Коросна, а секретареви ц. к. Намістництва Ів. Винярскому поручив управу староства в Стшижові.

— **Є. Ем. Кардинал Митрополит** Сильвестер Сембратович повернув вчера пополудни з Балич подорожних, де посьвящував церков, до Львова.

— **Нова читальня „Просьвіти“** засновує ся в селї Квасиницї, добромильского повіта. Відкрите тої читальнї відбуде ся в недїлю дня 30 с. м. о 4-ій годинї з полудня. Щасть Боже!

— **Огні.** Дня 21 с. м. вечером вибух огонь на загородї господаря Ом. Кирика в Лешневі, місточку брідского повіта. В наслїдок сильного вітру перемінила ся цїла улиця за непїлу годину в одно огненне море. Огонь знищив 16 селяньских загород з будинками і припасами збіжа та паші. Причина пожару незвістна. Шкода виносить до 25.000 зр. і була лише в части обезпечена.

— **Біциклї в нашій армії.** Мінїстерство війни обдїлило кілька полків всхідної Галичини біциклями, по 4 на один полк, щоби наші вояки учили ся їздити на тих машинах та щоби могли в часї маневрів розвозити скоро порученя. Хто у войску має свій власний біцикль, дістає за зужите его 2 зр. на день відшкодованя. Тому то богато підофіцирів, господарских синів, попродали в своїх селах часть поля та покупили собі біциклї по 160 зр. По маневрах вернуть на село на біциклях.

— **Страшенна буря.** Вчера подали ми з віденьских телеграмів коротку звістку про бурю, яка лютила ся в середу пополудни у Відни і околици. Нинї доповняємо ту звістку деякими подробицями. О годинї 5-ій пополудни зірвав ся вихор і вскорі набрав такої сили, що почав ломити на деревах грубі як рамя конарі та розносити їх по улицях, а в однім місци вирвав навіть каштана з коренем і звалив високий комин кавярнї в Авґартенї. Найбільше шкоди наробив ураґан в публичних огородах, а головно в Пратері. Між публикою, що тамтуди проходжувала ся, настало страшне замішане. Всї утїкали і ховали ся де могли, але в часї того не обійшло ся без нещастя. Відорвана галуза ударила 79-лїтну старушку Тересу Гартль з такою силою, що бідна упала мертва на землю. Скалїчень і потовчень було без числа, а ратункове товариство мало богато до роботи, бо кликано его що хвилї з одного кінця міста на другий. Оркан дав ся в знаки і Архикнягини-вдові Стефанїї, котра о годинї $5^1/_2$ їхала з зелїзничого двірця до Ляксембурґа. В хвили, коли повіз Архикнягинї переїздив попри акцизовий уряд, буря набрала такої сили, що Архикнягиня мусїла висїсти з повоза і схоронити ся до канцеляриї уряду. Аж по 7-ій годинї поїхала Архикнягиня дальше. — Як доносять до віденьских часописий, лютила ся буря з рівною силою в Майдлїнґу і околици, в Штокерав і в Лїнцу, де так само як у Відни наробила також богато шкоди.

Господарство, промисл, торговля, гиґієна і вихованє.

Добрі ради.

☛ Складайте гроші і віддавайте їх до каси ощадности!

— Важне для родичів а ще важнїйше для їх дїтий. З надходячим шкільним роком родичі, що віддають своїх дїтий до школи нехай собі добре розважать, що має бути з їх дїтий, та на що они мають виучити ся. Нехай нїхто не каже: Тепер ще час о тім подумати; нехай дитина насамперед учить ся. Так лише у нас роблять, а хлопець ходить відтак через 8 лїт н. пр. до ґімназиї і не знає на що він учить ся і що з него має бути, а коли відтак може й щасливо скінчить середну школу, то аж тогди таки зовсїм вже не знає, до чого взяти ся. Пробує то тут, то там: вступає до семинариї учити ся на сьвященика; покидає то — іде на фільософію; покоштує тут — переписуєсь на права; в правника іде на медицину або й на технїку, тратить лїта і остаточно не знаючи, до чого вхопити ся, марнує ся зовсїм. А хто тому винен? — Родичі, що не дали проводу, учителї, що нїколи не спитають хлопця: Чим би ти котїв бути? До чого маєш охоту? Дитина, що вступає до школи, особливо же до школи середної, повинна вже мати якусь сьвідомість того, до чого має стреміти. Треба для того часто говорити з нею о її будучности, піддавати їй гадки, виміркувати, до чого має охоту та до чого еї способити. Найгірше виходять селяньскі дїти, бо їх родичі, хоч би й раді, не знають що для них придумати. Они в своїм селї не бачать більше нїкого лиш пана і сьвященика, а в містї хиба лиш урядника та професора. Не мають приміру, котрий би їм піддав яку гадку та посилають дїтий наослїп до школи і тягнуть ся з послїдного, а дитина відтак по довгих лїтах або змарнує ся зовсїм, або з великим трудом дібє ся становища, на котрім може ледви животїти, і то від першого до першого. А нинї часи тяжкі; годї довго учити ся, а відтак з великою наукою бідувати. Треба скорше добивати ся хлїба. Науки певно потреба, бо без неї годї обійти ся; але лїпше менша наука, а скорший кавалок хлїба. Більшої науки може опісля кождий придбати собі легко з книжок, скоро лиш схоче. Учений а длятого і поступовий господар хоч би лиш на 10 морґах може собі лїпше стояти, як професор або урядник хоч би й в осьмій ранзї, а при тім єсть він собі й независимим чоловіком, а молоді

— Лїпше, Едварде — сказала леді Єлена. — Здаєть ся, що недуга переломила ся, майор спокійнїйший, наш моряк буде жити.

— Де Мек-Небс? — спитав Ґленарван.

— При недужім. Мільреді хотїв з ним говорити, не треба їм перебивати.

І дїйстно вже майже від години вийшов хорий з безпритомности і горячка значно зменшила ся. Як лише прийшов до памяти і зміг говорити, зажадав Мільреді бачити ся з льордом Ґленарваном, або з майором. Майор бачучи, що він такий ослаблений, хотїв єму заборонити розмови, але моряк так дуже наставав на то, що вкінци Мек-Небс мусїв уступити.

Розмова тревала вже від кількох мінут, коли надійшов льорд Ґленарван. Отже треба було лише заждати на вихід майора і довідати ся від него о змістї розмови.

Не довго ждали на то. Майор відвів своїх товаришів під велике ґумове дерево до шатра. Єго лице звичайно таке холодне і спокійне, було якось зворушене, а его очи посумнїли, коли подивив ся на леді Єлену і Марию Ґрант.

Неспокійний Ґленарван хотїв чим скорше дізнати ся правди; отже майор в короткости повторив то, що чув від хорого.

Виїхавши з табору, держав ся Мільреді дороги, яку єму вказав Паґанель. Спішив ся бодай на стілько, на скілько дозваляла страшна пітьма бурливої ночи. Так уїхав яких дві милї, як єму здаєть ся, коли нагле его коня задержало кількох людий — коли не помиляє ся — пятьох. Кінь станув дуба; Мільреді вхопив револьвер і вистрілив. Здавалось єму, що упало двох напастників. При блеску вистрілів пізнав Бін Джуіса, але не мав часу більше вистрілити: сильний удар в правий бік звалив его на землю.

Однако не зараз утратив притомність, хоч злочинцї мали его за мертвого. Они перешукали его кишенї і один з опришків сказав: „Маю лист“. Бін Джуіс крикнув урадований: „Давай его сюди! Тепер вже *Дункан* наш! Зловіть-же коня і дайте менї его. За два днї буду на покладї *Дункана*, за шість в заливі Твофольд, там зійдемо ся всї. Тамті будуть ще сидїти в болотї над Снови. Перейдїть ріку через міст Кімпль-Пір і ждїть по тамтій сторонї на мене. Я вже найду спосіб, аби вас увести на поклад корабля. Як раз випливемо на море з такою осадою і таким кораблем як *Дункан*, то станемо панами Індийского океана“. „Гурра Бін Джуіс! Най жиє Бін Джуіс!“ крикнули злочинцї. Приведено Мільредіного коня, Бін Джуіс вскочив на него і пігнав ґальопом дорогою до Лекнов, а тимчасом его шайка завернула на полудневий всхід до ріки Снови. Мільреді хоч тяжко ранений, мав ще на стілько сили, що доволїк ся аж до місця, на котрім ми его найшли на пів живого. Отже тепер порозумієте, чому честний моряк так дуже хотїв розмови.

Ті вісти наповнили Ґленарвана і его товаришів страшною тревогою.

— Морскі розбишаки! — крикнув Ґленарван. — Мої люди вимордовані, мій *Дункан* в руках тих розбишаків!

— Так — сказав майор — бо Бін Джуіс зуміє підійти Тому Остена і заволодіє кораблем, а тодї...

— Отже треба конче, аби ми дістали ся скорше на побереже до заливу Твофольд як ті опришки — відозвав ся Паґанель.

— Але як перейти ріку? — спитав Вільсон.

— Так само як они — відповів Ґленарван. — Они мають перейти по мостї Кімпль-Пір, зробім і ми так.

— А що зробимо з недужим? — спитала леді Єлена.

— Понесуть его всї на переміну. Не можна-ж его лишити на поталу шайки того опришка Бін-Джуіса.

Намір перейти Снови через міст Кімпль-Пір був можливий до виповненя, але не конче безпечний. Злочинцї могли зачаїти ся в тім місци і напасти на подорожних. Було би їх що найменше трийцять против сїм. Але суть хвилї, в котрих не числить ся ворога, але іде ся за всяку цїну наперед.

— Мильорде — сказав тодї Джон — заки рішимо ся на той небезпечний крок може було би добре оглянути насамперед той міст? Я беру то на себе.

— І я піду з вами, капітане — сказав Паґанель.

Ґленарван згодив ся і Джон та Паґанель готовили ся до відходу. Они мали пустити ся в долину ріки Снови, держачи ся все берега, аж доки не найдуть моста, о котрім згадував Бін Джуіс. Цїла та виправа мала відбути ся дуже осторожно і тихо, щоби не звернути уваги злочинців на себе, котрі волочили ся понад рікою.

Заосмотривши ся в поживу і добре уоружені пустили ся оба відважні товариші в дорогу і вскорі зникли між високою тростиною над берегом ріки.

сьвященики нині гірше бідують, як господарі. Бути купцем і добрим ремісником ліпше, як бути підпанком, а до того не треба аж дуже високої науки. Уважайт-ж на то завчасу, яке вибрати зване своїм дітем, коли віддаєте їх до школи; нехай они сьвідомо до того способлять ся.

— Конкуренция в торговли. Конкурувати — слово латиньске, значить бічи з кимсь навперегін до одної цїли. У купця і крамаря тою цїлию заробок і зиск. А заробок і зиск буде для купця тогди більший, чим більше людий буде у него купувати. Де богато купцїв або крамарів разом, там кождий старає ся притягнути до себе всїлякими способами як найбільше закупників; кажемо тогди, що один другому робить конкуренцию. Конкуренция то борба між купцями о закупників. Як в кождій борбі так і в борбі купецкій той скорше устоїть ся, хто має віру в свої сили, хто має сьмілість і відвагу та уміє бистро, скоро і зручно придумати способи, якими би притягнув до себе закупників. О тім, як робить ся конкуренция, можна би написати цїлу книгу, але ми можемо тут кинути для приміру лиш кілька гадок. Притягаючою силою єсть передовсїм товар і єго цїна. Лїпший товар притягає більше інтелїґентних і заможнїйших закупників; менше інтелїґентних і біднїйших притягає низька цїна. Звідси потреба держати на складї двоякий товар: дорожший а лїпший і дешевший а гірший. До закупна товарів треба собі вишукувати як найлїпші жерела і користати з часу. Одного торговельника збіжем питали раз другі, як то стало ся, що він розбогатїв, коли они в тім самім часї потратили маєтки. А він їм сказав: Я купував дорожше, а продавав дешевше як ви. Тогди спитали они як то може бути, а він їм так пояснив: Коли збіже було дешеве, то я платив о крейцар більше, як ви і менї всї продавали; коли-ж цїна пішла в гору, то я продавав о крейцар дешевше як ви. У мене всї купували і я заробив а ви стратили. То одна штучка конкуренцийна, а таких можна би множество придумати, лиш треба мати до того голову. Але де нарід темний і нема виробленого купецтва, там чужа конкуренция все робить велику шкоду. Другою річию єсть ретельність купця у вазї і єго особисте поведенє супротив купуючих. Купець і крамар мусить конче бути дуже гладким чоловіком, і обходити ся з кождим як найчемнїйше, надскакувати коло него. За границею обходять ся купцї зі слугами чемнїйше і делїкатнїйше, як у нас з панами, бо нїхто не пішов би другий раз купити до него. Але у нас, правда, жид купець ще й набе нашого селянина, а він таки знов до него лїзе. Купець і крамар повинен також старати ся жити в як найбільшій згодї зі всїми, а особливо з другими крамарями і купцями, щоби не зробити собі ворогів. То не стоїть єму на перешкодї робити їм честним способом конкуренциї, бо то спосіб єго заробкованя; так само і они роблять. — До піддержаня конкуренциї причиняє ся ще уміщенє краму в догіднім місци і вистава. Навіть крамар на селї повинен зробити собі виставу у вікнї свого краму, бо она приманює закупників. Для крамаря на селї єсть для того лїпше поставити собі саме при улици будку і в ній продавати товар, як в хатї подальше від улицї. Наконець треба людем від часу до часу знати, що має ся н. пр. сьвіжі або якісь нові товари, та що продає ся по такій а такій цїнї. Купцї а так само і крамарі повинні часом і в ґазетах давати сьвітови знати о собі. Наконець повинен кождий купець і крамар памятати на то, щоби на якімсь товарі зарабляти не відразу як найбільше, але маленько а за то дуже часто. Лїпше пустити цїну трохи нисше а за то богато продати; заробок буде тогди більший. Против нечестної конкуренциї нема иншої ради, як хиба процеси; але тайних доносів до властий треба вистерігати ся. Коли нечестна конкуренция страшно допікає, то крамарі н. пр. в якімсь повітї повинні склкати ся на раду і вислати депутацию до власти з жаданем усуненя злого.

— Щоби лямпи нафтові не коптїли і на кнотї не робив ся твердий пригарок треба кніт перед ужитєм намочити в міцнім оцтї а відтак висушити.

— Лямпу нафтову очистити з нафти можна в той спосіб, що гашене вапно розпускає ся у водї і тою водою миє ся і полоче ся цїлу лямпу. Вапно з нафтою робить рід мила і вибирає єї зовсїм з лямпи.

— Олїйні образи (н. пр. по церквах) відновити можна слїдуючим способом: Насамперед змиває ся образ осторожно за помочию губки чистою водою. Відтак до склянки горівки дає ся одно білко з яйця і 3 ґрами мілко потовченого цукру, вимішує ся борзо і добре все разом, а відтак мачає ся в тій мішанинї мягоньку і чисту губку і намащує ся цїлий образ.

Переписка зі всїми і для всїх.

І. Б.—45: З опису вашої недуги виходить, що у Вас упертий (хронїчний) нежит (катар) жолудка: відбиванє стухлими яйцями, здуте жолудка, тиснене під грудьми, брак апетиту на переміну з вовчим голодом, запір, біль і заворот голови, утома і битє серця — то все ознаки упертого нежита. На нежит, по правдї сказавши, нема лїку в аптицї; помагає лиш дуже правильне, дїє тетичне житє. Як Ви впрочім зовсїм здоровий чоловік, то послухайте сих рад: їжте мало нараз, але за то частїйше; живіть ся легко стравними стравами як: мягке мясо волове і телятина, яйці на мягко і молоко; молодий горошок і всяка молода городовина; спробуйте також їсти сир, добре уквашену капусту, приправлену трохи з цибулькою. Росолу і зуп їжте мало. Взагалї їжте більше густих, як рідких страв, а все добре пережувайте і мішайте з слиною. Стережіть ся всїляких товстих страв, товстих росолів і зуп та сосів, всїлякої вудженини і всїляких солодких та мучних страв, особливо же барабольі сьвіжого хліба (головно мякушки), а їжте чирстві булки. Молока не пийте нараз богато; за то лїпше каву Кнайпа (ячмінну) з молоком. Не пийте кави і алькоголїчних напитків. Не курїть циґар і папіросів просто з пальцїв, а коли вже конче мусите курити, то уживайте цигарницї. Скоро Вам відбиває ся, возьміть на конець ножа двовуглекислої соди і попийте водою. Купіть собі сольної кислоти у фляшцї з дзюбком і кажіть собі показати в аптицї, як з неї наливати. Зараз по обідї налийте до пів склянки води 5 — 8 капель сольної кислоти і випийте. На прочищенє не беріть нїяких лїків, а коли-б вже конче було потреба, то або ложку рицінового олїйку (можна також 4 — 5 капсулок), або клїстиру з теплої води. За то що дня рано, заким встанете, робіть так: положіть ся горілиць; колїна піднесіть в гору і обома руками при стисненях до купи пальцях тисніть ся раз коло разу по животї, починаючи з долини від правої пахвини в гору попід жолудок, в долину до лївої пахвини. Так робіть чверть години, а відтак вставши ґімнастикуйте ся кулями (ґантлями). До тої ґімнастики купіть собі Kloss, Hantelbüchel (цїна здаєсь 60 або 90 кр.), а там знайдете відповідне поученє. — *Іван Чигура, Височенка:* За слова признаня дякуємо. Будемо старати ся робити так, як бажаєте. Можемо Вам і всїм господарям поручити дуже добру книжочку виданя „Просьвіти“: „О лїченю домашних зьвірят“ цїна 25 кр. Кажіть собі прислати. Адреса: Товариство „Просьвіта“, Львів ринок ч. 10. — *Парох в Смолинї:* Всї подрібности годї нам знати. Наука в Римі розпочинає ся так, як і у нас, аж з початком жовтня, а чи може о кілька днів скорше або пізнїйше, того вже не знаємо. Коли треба їхати, о тім повідомить мабуть сама консистория у відповіди на поданє і подасть також, що треба з собою взяти, а коли нї, то зверніть ся з запитанем до місцевого декана або до консисториї. — *Теофіль Зав.:* Речинець до колеґії в Римі і семинариї у Львові ще не оголошені, але мабуть стане ся то вже сими днями. Услівя до приняти до колеґії в Римі подали ми в перепнсці в „Добрих радах“ ч. 169 „Народ. Часоп.“ з дня 9 серпня; там собі прочитайте. Коли речинцї будуть оголошені, то ми їх подамо до відомости. — *Ол. Мавв. в Стам.:* Віднесіть ся до настоятельства монастиря в Хирові і просіть о відповідь.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 29 серпня. Царска пара від'їхала о 11 год. перед полуднем. Офіцияльного прощаня на жаданє царя не було.

Константинополь 29 серпня. Товпа магометан напала вчера на Стамбульскім двірци на вірменьских ремісників і двигарів і 21 з них убила. Машиніста стягнено з машини і убито. Гонячи за двигарями, що зносили вугіль на анґлїйский корабель впала товпа навіть на той корабель мимо протесту капітана.

Константинополь 29 серпня. В ночи з 26 на 27 с. м. і вчера Турки вирізали богато Вірмен а войско і полиция не боронили. В Ґалатї стріляли вчера Вірмени на войско, котре відповіло сальвою а відтак впало до того дому і вирізало Вірмен. При тім зрабовали кілька склепів. Єсть обава, що розрухи розширять ся і на провінцию.

За редакцию відповідає: Адам Крехове́цкий.

Цїлий день дожидали подорожні їх повороту і коли вечером не було їх ще видко заволоділи ними неспокій і тревога.

Вкінци около одинайцятої години звістив Вільсон їх поворот. Паґанель і Джон Менґлїс ледве волїкли за собою ноги від утоми.

— Що-ж той міст, чи ви найшли єго? — питав Ґленарван вибігаючи напротив них.

— Найшли — відповів Джон. — Злочинцї перейшли по нїм, але....

— Але.... повторив Ґленарван причуваючи нове нещастє.

— Але перейшовши спалили єго! — докінчив Паґанель.

XXII.

Іден.

Не пора була попадати в розпуку, треба було щось почнати. Хоч міст Кімпль-Пір був знищений мусїли подорожні перейти ріку Снови і на всякий спосіб випередити шайку Бін-Джуїса. Отже не трачено слів та часу на даремних нариканях а взято ся зараз на другий день до дїла. Джон і Ґленарван пішли поглядїти на ріку. Вода не опадала. Противно від дощів і бурі в горах филї ще більше прибували, ріка скаженїла; пускати ся на таку воду було майже то само, що виставити ся на нехибну смерть. Ґленарван стояв непорушний, схрестив руки і опустив голову.

— Позвольте, мильорде, переплисти менї ріку вплав і дістати ся на другу сторону — відозвав ся Джон.

— Нї, капітане — відповів Ґленарван, здержуючи за руку сьмілого молодця.

І оба повернули до табору. Цїлий день зійшов на непевнім дожиданю. Ґленарван по десять разів вертав над ріку і укладав в своїй голові найсьміливійші пляни, як би дістати ся на другий берег, але дармо. Коли-б навіть потоки ляви плили тим коритом, то не було би тяжше єї перебути.

В часї тих довгих томлячих годин дожиданя заходила ся леді Єлена при помочи майора коло раненого моряка, що поволи вертав до житя. Майор вже впевнив ся, що небезпечности не було, а знесилене легко можна було оправдати значним упливом крови. Отже скоро рана замкнула ся і кров перестала течи, треба було лише часу і спочинку до цїлковитого виздоровленя. Мільреді прикро відчував ту заподаливість і цїлу свою недугу, бо єму заедно вдавало ся, що він буде причиною опізненя подорожі льорда Ґленарвана, коли би єму удало ся винайти перехід через ріку. Він не скорше успокоїв ся, аж єго впевнили, що на случай відходу не заберуть єго а лишать в таборі під опікою Вільсона.

На нещастє о переході ріки не можна було й думати нї того дня нї на другий. Ґленарвана доводило се до розпуки, а леді Єлена і майор дармо старали ся успокоїти єго. Він мав би бути терпеливий тодї, коли Бін Джуїс був вже недалеко *Дункана*, коли єго корабель має впасти в руки розбишаків!

(Дальше буде).

І Н С Е Р А Т И.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.